

HITROST – VOZIMO PAMETNO 2017

(PROGRAM AKTIVNOSTI)

17. do 30. april
26. junij do 2. julij
21. do 27. avgust

**vozimo
Pametno**
AGENCIJA ZA VARNOST PROMETA

WWW.AVP-RS.SI

1. UVOD

Tudi v letu 2017 Javna agencija za varnost prometa vodi in koordinira nacionalno preventivne akcijo Hitrost – VOZIMO PAMETNO.

V letu 2016 je policija obravnavala 17.931 prometnih nesreč kar je malenkost manj (12 nesreč manj) kot v letu 2015 in dobrih 5% manj kot leta 2014. V omenjenih prometnih nesrečah je bilo udeleženih 32.561 oseb ali za 0,51 % manj kot leta 2015.

Ne glede na manjše število prometnih nesreč, je v letu 2016 na cestah umrlo 130 udeležencev cestnega prometa, kar je 8% več kot v letu 2015. Med tem pa se je število hudo telesno poškodovanih v prometnih nesrečah znižalo iz 932 na 850 oziroma za 10%, število lahko telesno poškodovanih pa se je iz 7.778 zmanjšalo na 7.606 oziroma za dobre 2 %.

Število umrlih udeležencev je višje predvsem zaradi slabega stanja varnosti v januarju, aprilu in avgustu. Kritično število umrlih, ki je bilo določeno za leto 2016 (na podlagi Resolucije nacionalnega programa varnosti cestnega prometa za obdobje 2013 – 2022) – 109 umrlih, je bilo preseženo za 21 smrtnih žrtev. Je pa leto 2016 bilo z vidika števila prometnih nesreč najuspešnejše do sedaj.

Še vedno je hitrost kot dejavnik tveganja eden izmed glavnih vzrokov prometnih nesreč, in pomembna prispeva k teži posledic prometnih nesreč, številu hudo in smrtno poškodovanih. Zato je naša naloga, da stremimo k zmanjšanju povprečnih hitrosti, kar bo posledično pomenilo manj mrtvih, hudo in lahko telesno poškodovanih v prometnih nesrečah, ki se zgodijo zaradi hitrosti. Hitrost je glavni dejavnik tveganja za voznike in potnike, posebej pa je ključna tudi pri varnosti ranljivejših udeležencev v prometu, pešcih, kolesarjih in motoristih.

Poleg neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti so bili v letu 2016 najpogostejši vzroki najhujših prometnih nesreč nepravilna stran ali smer vožnje in neupoštevanje pravil o prednosti. Zaradi tega je izjemnega pomena, da se vsi deležniki, ki delujejo na področju prometne varnosti zavedajo pomembnosti umirjanja hitrosti. Omenjeno področje predstavlja namreč tisti segment prometne varnosti, kjer lahko s pravim pristopom bistveno izboljšamo prometno varnost. Posledice prometnih nesreč, tako iz vidika posameznika kakor tudi družbe kot celote, predstavljajo nacionalni problem.

2. CILJI

Glede na namen akcije so opredeljeni naslednji cilji:

ZMANJŠATI ŠTEVILO PROMETNIH NESREČ, KI SE ZGODIJO ZARADI NEPRIMERNE OZIROMA NEPRILAGOJENE HITROSTI

V PROMETNIH NESREČAH, KI SE ZGODIJO ZARADI NEPRIMERNE OZIROMA NEPRILAGOJENE HITROSTI NE SME UMRETI VEČ 42 OSEB

V PROMETNIH NESREČAH, KI SE ZGODIJO ZARADI NEPRIMERNE OZIROMA NEPRILAGOJENE HITROSTI, ZMANJŠATI ŠTEVILO HUDO TELESNO POŠKODOVANIH ZA 60 OSEB

Na slovenskih cestah je leta 2016 zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti umrlo za 42 oseb kar je dobrih **14 % manj** udeležencev kakor leta 2015. Za 9 % je bilo **manj** hudo in za slabih 8 % **več** lahko telesno poškodovanih.

Glede na posledice prometnih nesreč je prioritarna naloga zmanjšanje povprečne hitrosti, kar bo posledično pomenilo manj mrtvih, hudo in lahko telesno poškodovanih v prometnih nesrečah, ki se zgodijo zaradi hitrosti. Zavedati se moramo, da bi zmanjšanje **povprečne hitrosti v naseljih za samo 1 km/h pomenilo** zmanjšanje prometnih nesreč za približno 4 %. Znižanje povprečne hitrosti za 1 km/h zunaj naselja pa bi pomenilo zmanjšanje števila prometnih nesreč zaradi hitrosti za približno 2 %. Na to, da je počasneje tudi zares varneje, pa kaže tudi podatek, da je verjetnost smrti pešca ob trku pri hitrosti **50 km/h** kar 85-odstotna, pri hitrosti **30 km/h** pa se verjetnost, da bo pešec zaradi trka umrl, zmanjša na manj kot 10 odstotkov.

Povprečne hitrosti je možno zmanjšati le z doslednejšim spoštovanjem omejitev hitrosti in ustrezno prilagoditvijo vožnje razmeram na cesti. S tem bi obvarovali marsikatero življenje ob morebitni prometni nesreči. Z akcijo se želi vplivati na zavest ljudi, da lahko za lastno varnost in varnost drugih udeležencev v prometu največ storijo z odgovornim ravnanjem v prometu.

Med različnimi ukrepi za zmanjševanje hitrosti so glede na raziskave in statistične podatke zelo pomembni izvajanje nadzora nad vozniki in merjenje hitrosti vozil na različnih vrstah cest (avtoceste in hitre ceste, regionalne ceste ter lokalne ceste in ceste znotraj naselij). Poleg tega pa tudi različnih infrastrukturnih ukrepov, s katerimi fizično zmanjšujemo hitrosti glede na ustreznost uporabe in funkcijo ceste (kategorije, gostota prometa, vrste vozil itd.). Ob navedenem je ključno kvalitetno usposabljanje samih voznikov v okviru procesa pridobivanja vozniškega izpita z oblikovanjem ustreznega odnosa do varnosti in stališč do prehitre vožnje. Pri tem je pomembno, da se oblikuje jasno stališče, da je lahko znotraj naselij že manjša kršitev omejitev hitrosti pomembna za varnost ranljivejših udeležencev v prometu, oz. da je kombinacija hitre vožnje ter majhne varnostne razdalje med vozili na avtocestah problematična. Glede na statistične podatke je znižanje splošnih hitrosti in uvajanje različnih ukrepov za umirjanje hitrosti na lokalni ravni izjemnega pomena. Zato je vključitev in sodelovanje lokalnih skupnosti pri izvajanju različnih ukrepov na lokalni ravni ključnega pomena.

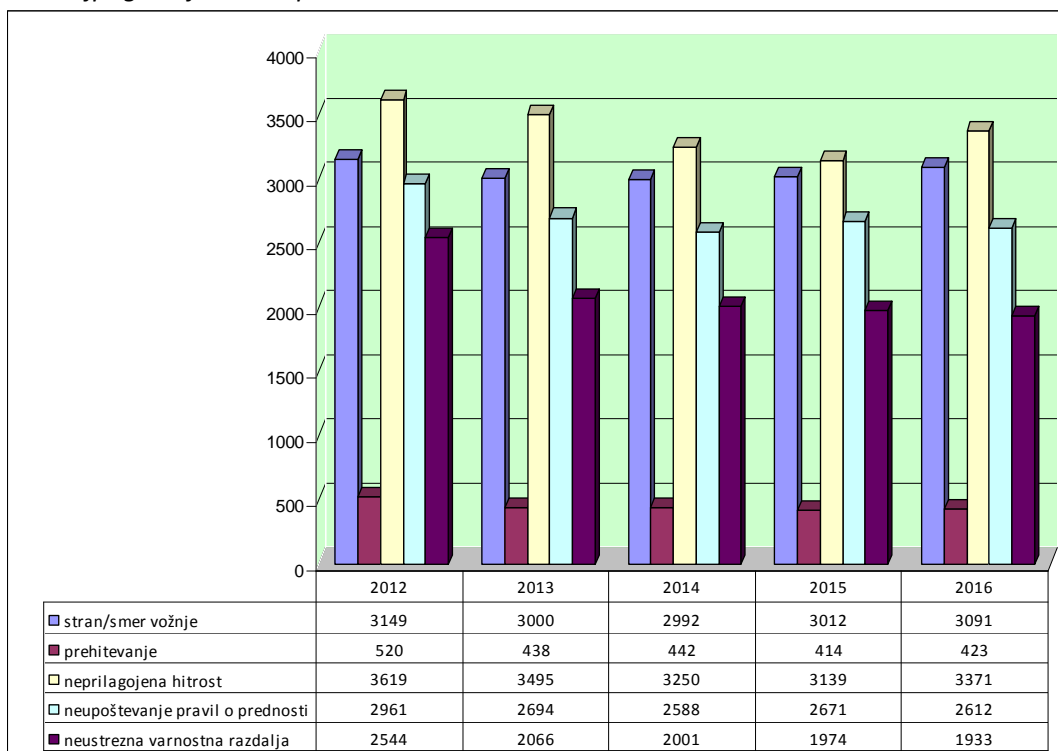
3. ANALIZA

Po podatkih iz analize stanja na tem področju so ključne naslednje ugotovitve:

- zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti je na slovenskih cestah leta 2016 umrlo 42 oseb (ali 32 % vseh umrlih),
- zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti je bilo na slovenskih cestah leta 2016 hudo telesno poškodovanih 299 ljudi (ali 35 % vseh hudo telesno poškodovanih),
- velika večina prometnih nesreč zaradi hitrosti se je zgodila na lokalnih cestah v naselju (46%) ter na regionalnih cestah (19%), kar kaže predvsem na problematiko hitrosti glede varnosti ranljivejših skupin udeležencev v prometu
- neprilagojena hitrost je pogosto povezana tudi z nekaterimi vzroki prometnih nesreč, kot so nepravilna stran oziroma smer vožnje, nepravilnosti pri prehitevanju in izsiljevanje prednosti, stopnja poškodb pa je povezana tudi z neuporabo varnostnih pasov,
- leta 2016 se je delež alkoholiziranih voznikov v prometnih nesrečah, ki jim je botrovala hitrost, zvišal za 23%.

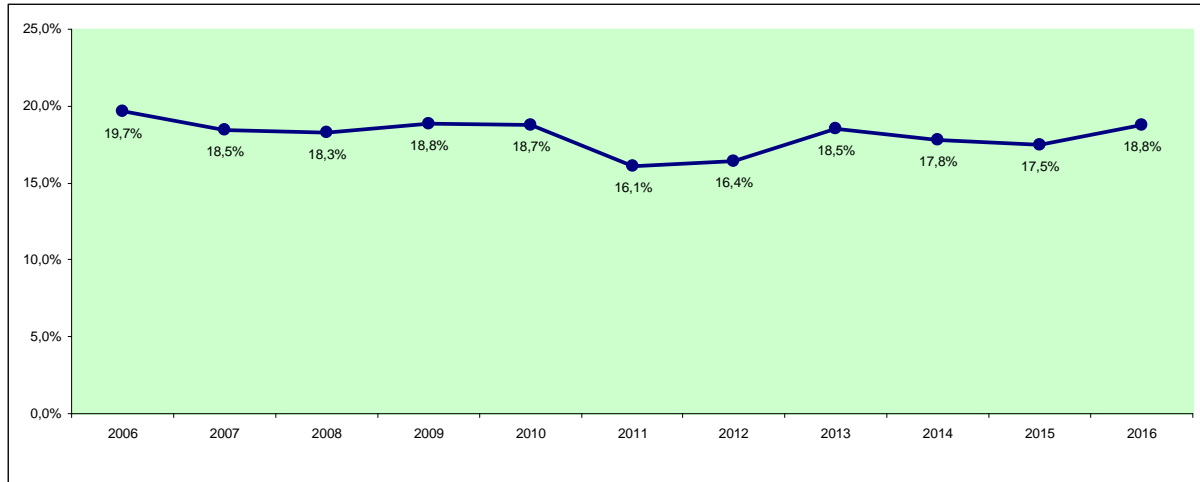
Hitrost je pogosto povezana tudi z nekaterimi drugimi dejavniki, kot so nepravilna stran in smer vožnje, nepravilnosti pri prehitevanju in neupoštevanje pravil o prednosti, kar pomeni, da se hitrost kot vzrok posredno pojavlja tudi pri drugih vzrokih prometnih nesreč.

Tabela 1: Najpogostejši vzroki prometnih nesreč

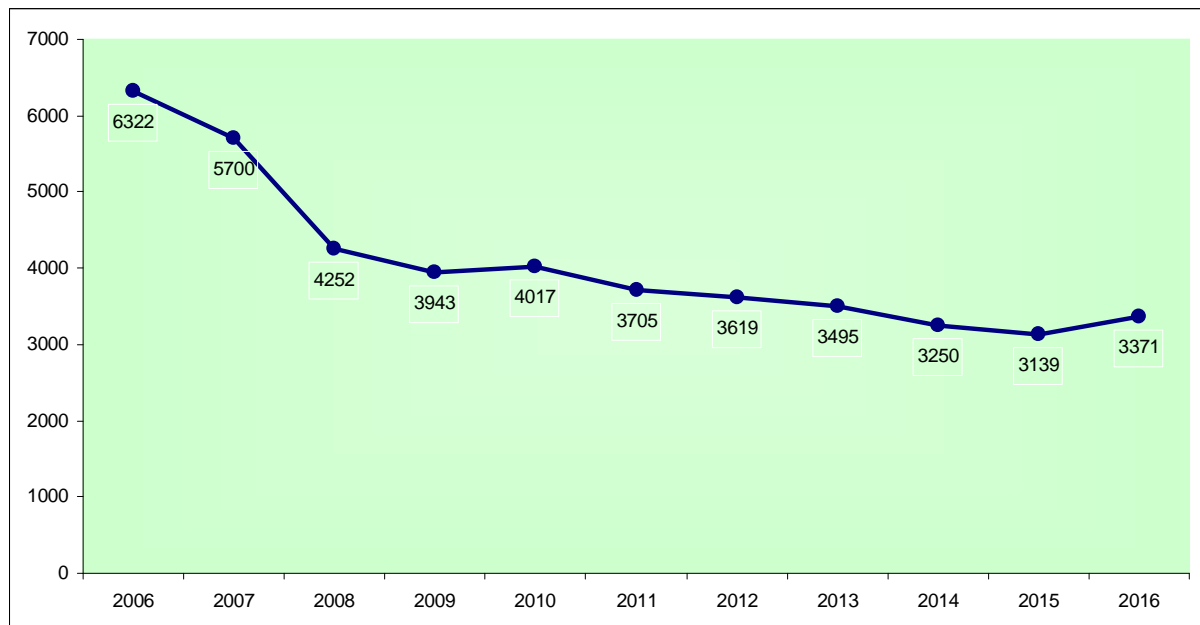
Delež prometnih nesreč zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti, glede na število vseh prometnih nesreč, je v letu 2016 znašal 18,8 %. V primerjavi s prejšnjim letom se je delež nekoliko zvišal. Omenjeni podatek kaže na velik vpliv neprilagojene hitrosti na nastanek prometnih nesreč.

Tabela 2: Delež prometnih nesreč zaradi neprilagojene hitrosti

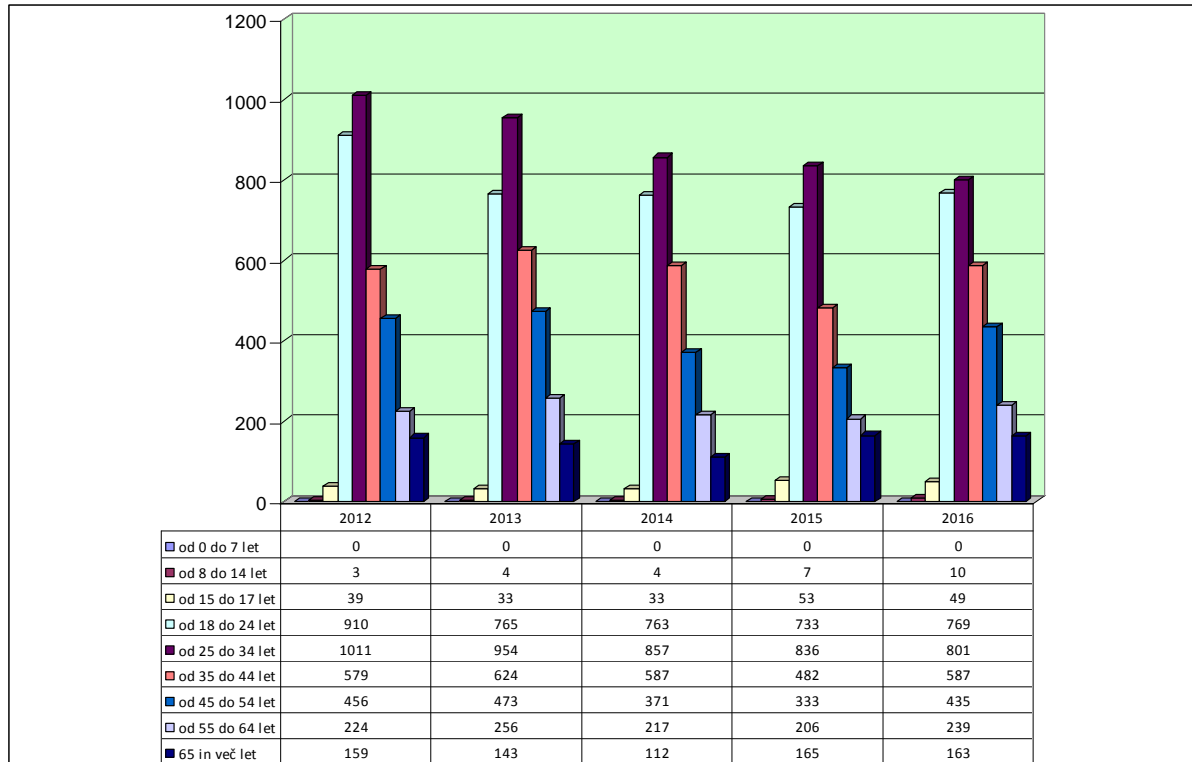
V lanskem letu je bila neprimerna oziroma neprilagojena hitrost vzrok za nastanek 3.371 prometnih nesreč, kar je za dobrih 7 % več kot v enakem obdobju leta 2015. Potem, ko smo v letu 2010 beležili povečanje števila prometnih nesreč zaradi hitrosti, lahko ugotovimo, da je naslednjih letih prevladal pozitiven trend zmanjševanja omenjenih prometnih nesreč, ki se je v lanskem letu nekoliko obrnil.

Tabela 3: Število prometnih nesreč zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti

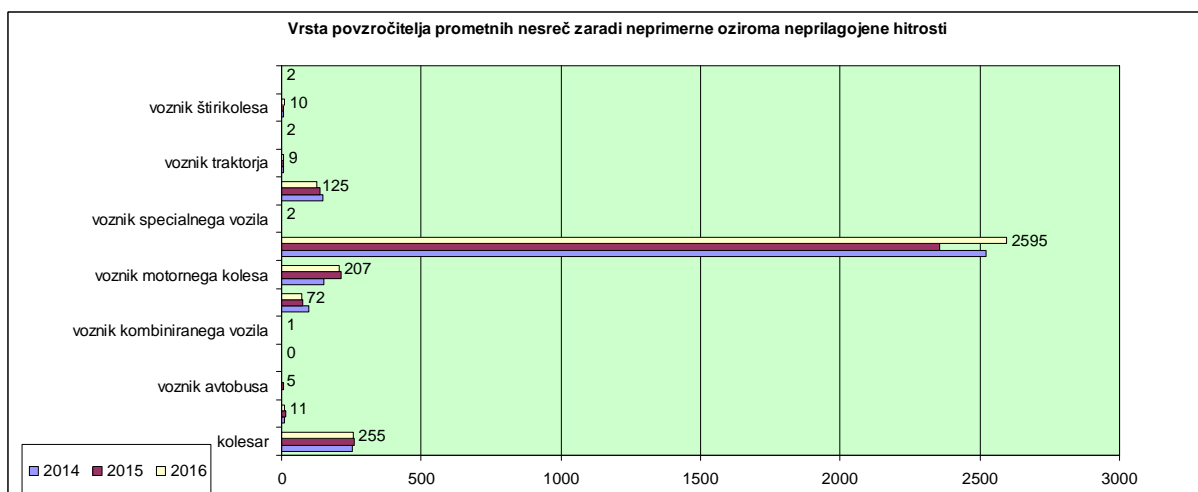
Glede na starostne kategorije so največkrat povzročitelji prometnih nesreč, katerih vzrok je v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti, stari od 25 do 34 let, sledijo pa mladi vozniki od 18 do 24 let starosti.

Tabela 4: Starost povzročiteljev prometnih nesreč zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti

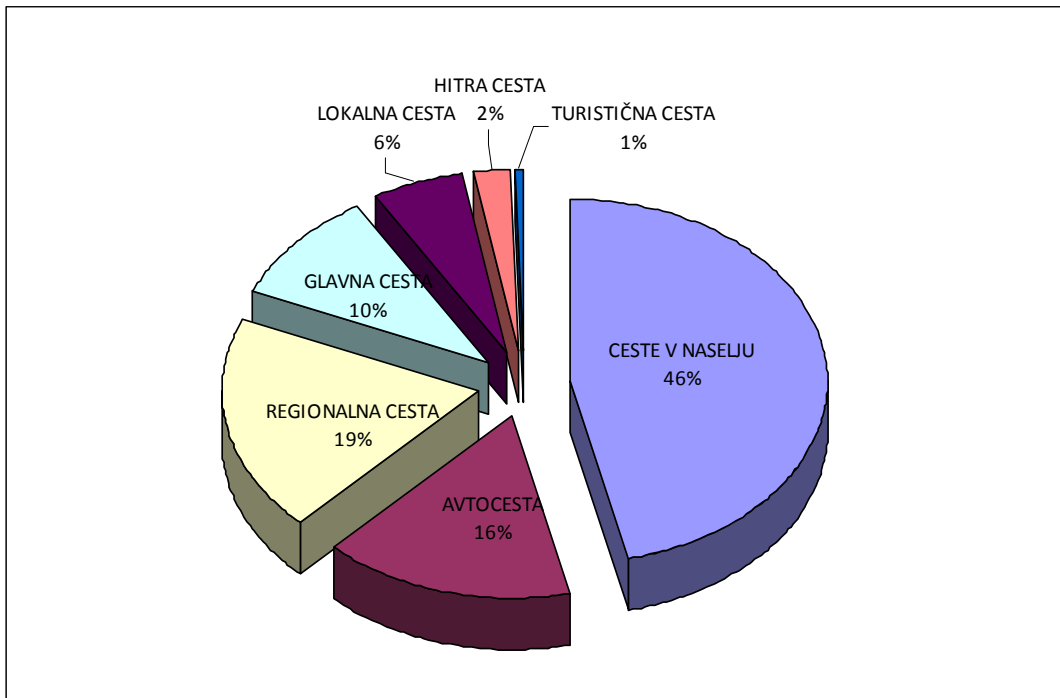
Vrsta povzročitelja prometnih nesreč je neposredno povezana z deležem posameznih udeležencev v prometu, zato so največkrat povzročitelji prometnih nesreč povezani z neprimerno oziroma neprilagojeno hitrostjo vozniki osebnih avtomobilov. V letu 2016 je bilo med vozniki enoslednih vozil v primerjavi s prejšnjim letom 5 smrtnih žrtev manj, a še vedno 5 več kot leta 2014.

Tabela 5: Vrsta povzročitelja prometnih nesreč zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti

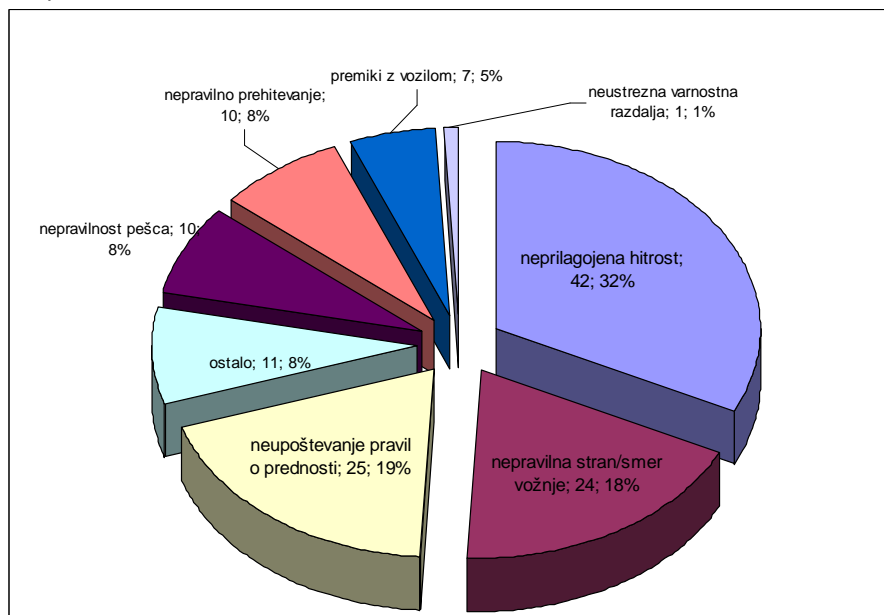
Po kategorijah cest se še vedno največ prometnih nesreč zgodi na cestah v naseljih, sledijo jim regionalne ceste I. in II. in III. reda in avtoceste.

Tabela 6: Število prometnih nesreč, katerih vzrok je v neprilagojeni hitrosti glede na vrsto ceste

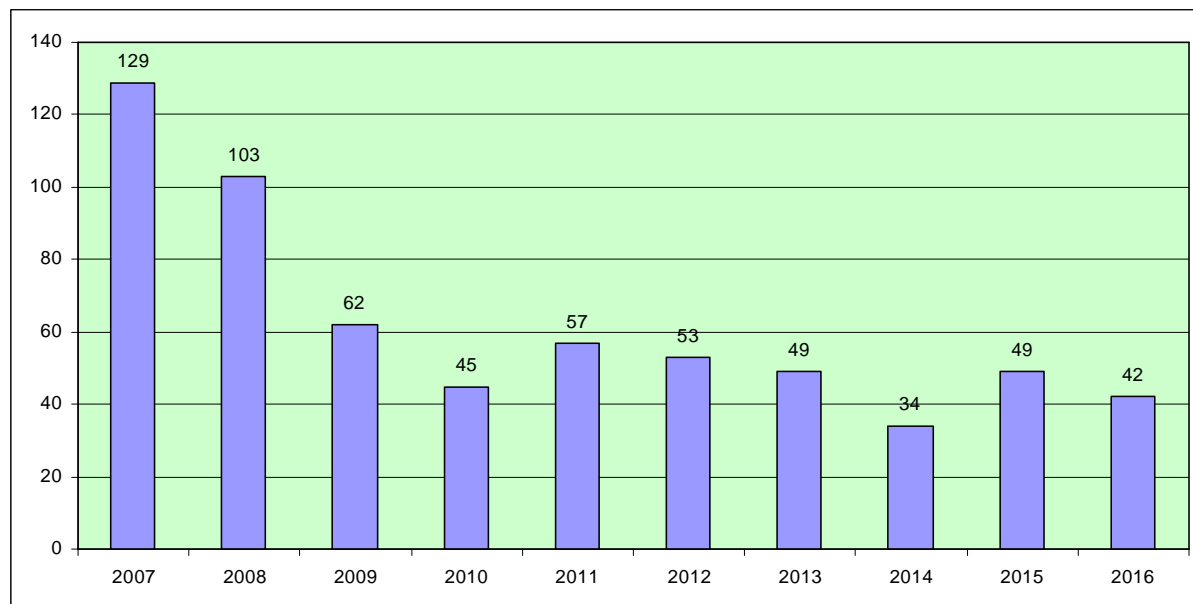
V letu 2016 je bil najpogostejši vzrok za nastanek prometnih nesreč s smrtnim izidom neprilagojena hitrost, saj je v omenjenih prometnih nesrečah umrlo 32 % vseh udeležencev. Kot naslednja najpogostejša vzroka se pojavljata neupoštevanje pravil o prednosti (19%) in nepravilna strani in smer vožnje (18 %).

Tabela 7: Vzroki prometnih nesreč s smrtnim izidom 2016

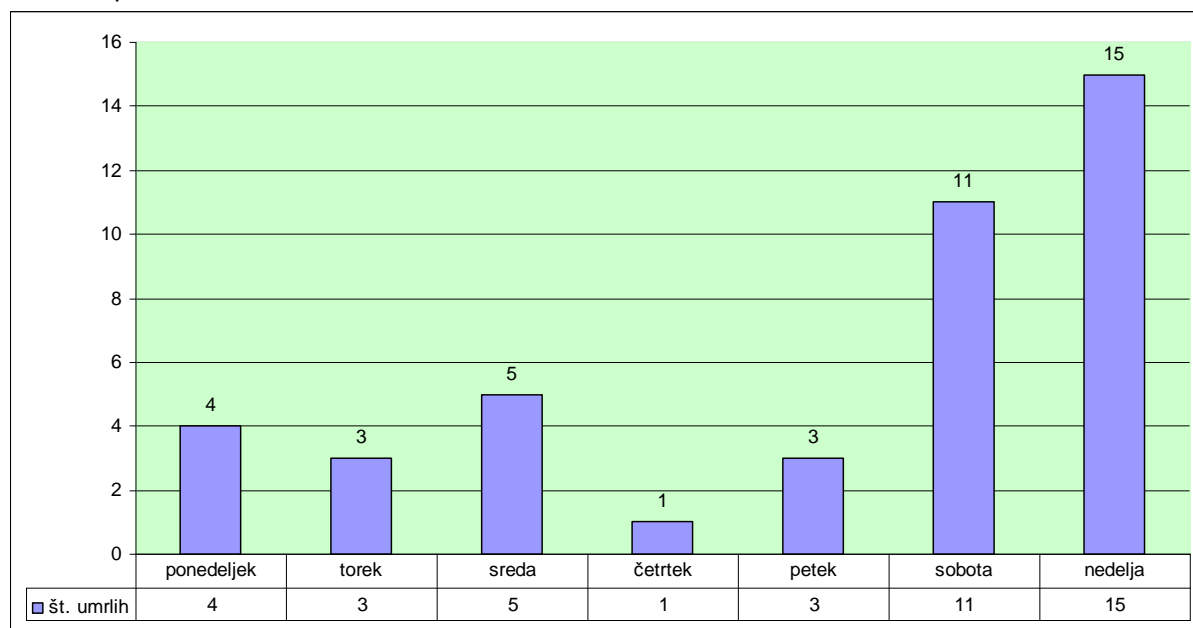
Število mrtvih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti, se je v letu 2016 v primerjavi z letom 2015 zmanjšalo za 14 % .

Tabela 8: Število mrtvih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je bil v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti

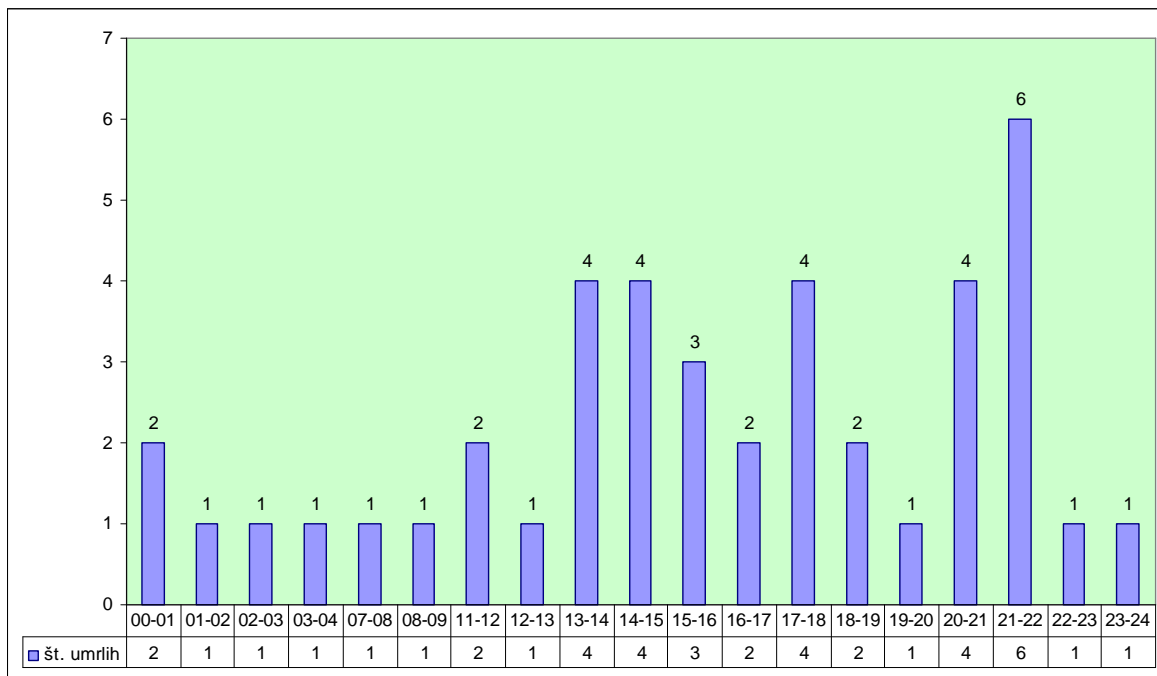
Največ prometnih nesreč s smrtnimi žrtvami zaradi neprilagojene hitrosti, se je v letu 2016 zgodilo preko vikenda.

Tabela 9: Število mrtvih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je bil v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti – po dnevih v tednu

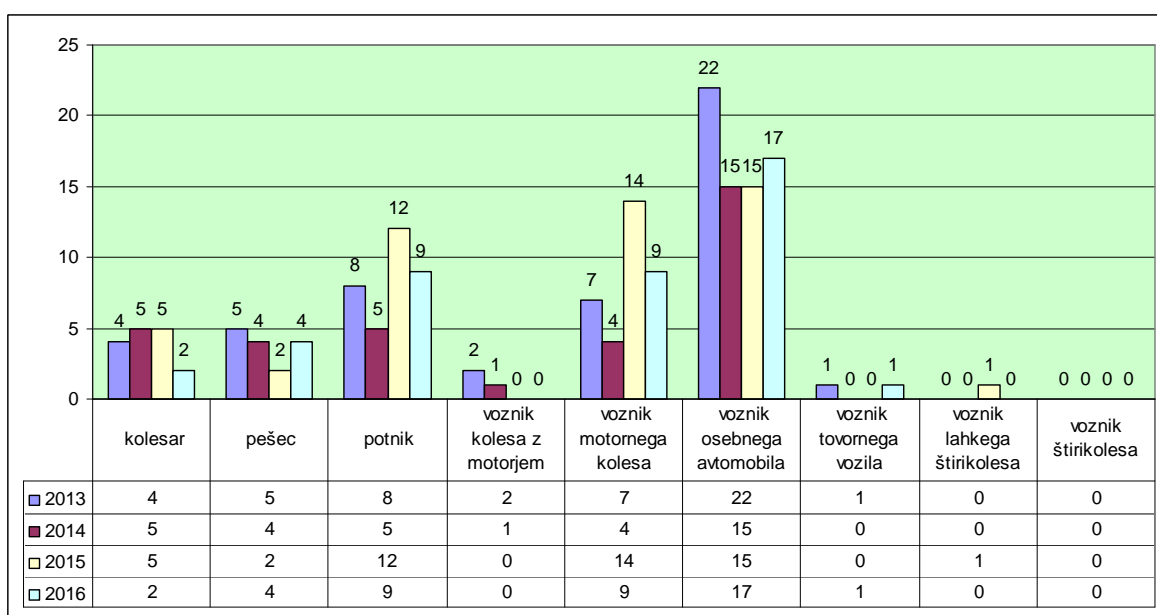
Glavnina prometnih nesreč, do katerih je v letu 2016 prišlo zaradi neprilagojene hitrosti in so ljudje v njih umirali se je zgodilo med 13 in 22 uro.

Tabela 10: Število mrtvih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je bil v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti – po urah (za leto 2015)

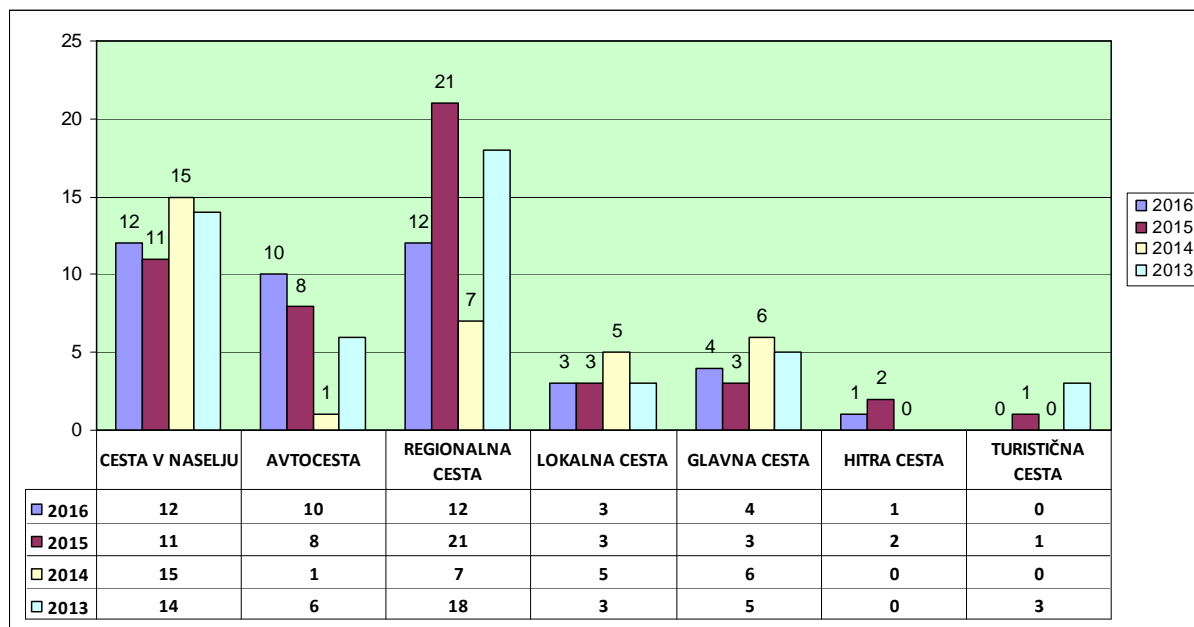
Največ mrtvih v prometnih nesrečah, ki se zgodijo zaradi hitrosti je med vozniki osebnih avtomobilov. V zadnjem letu je bilo zopet nekolimko več mrtvih med pešci.

Tabela 11: Število mrtvih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je bil v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti – po udeležencih

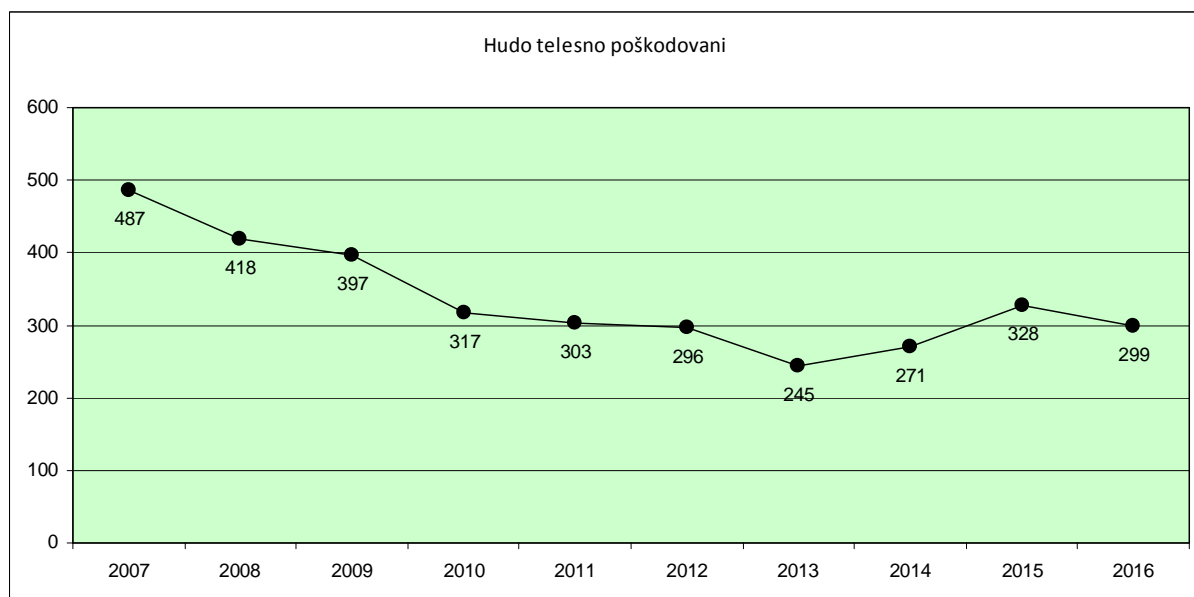
V prometnih nesrečah, ki so se zgodile zaradi hitrosti je največ ljudi umrlo na regionalnih cestah ter na cestah v naselju.

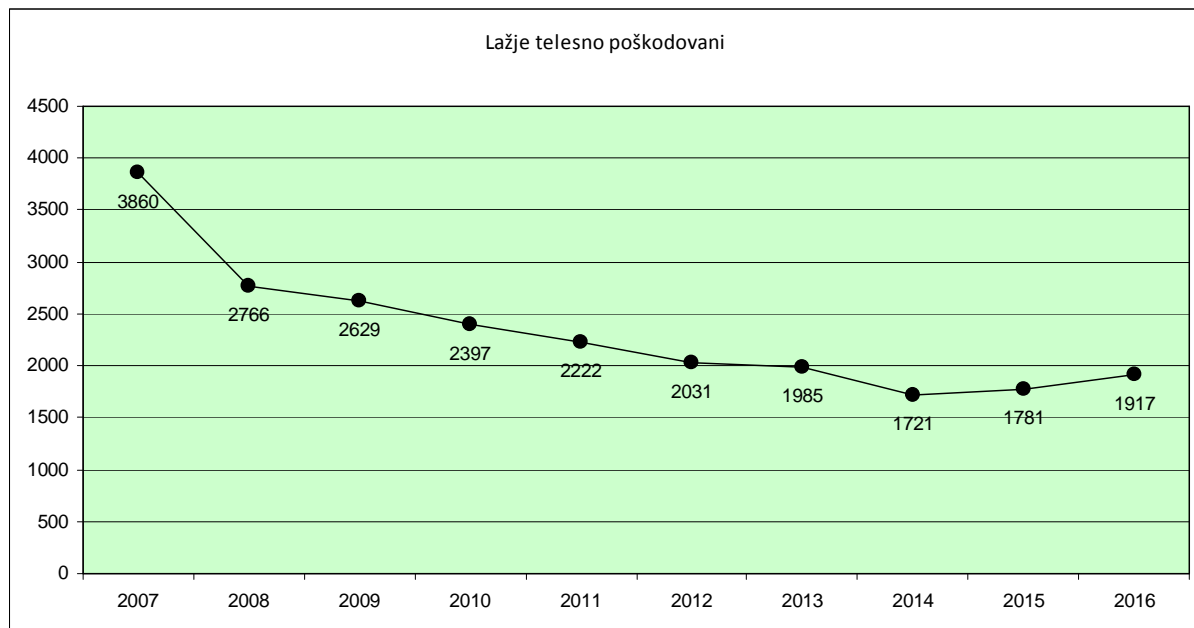
Tabela 12: Število mrtvih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je bil v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti po cestah

V prometnih nesrečah, ki so se zgodile zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti smo v letu 2016 beležili zmanjšanje števila hudo telesno poškodovanih ter povečanje lahko telesno poškodovanih.

Tabela 13: Število hudo in lahko telesno poškodovanih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je bil v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti

4. UKREPI

Zap. št.	VRSTA UKREPA	IZVAJALEC	ČAS IZVEDBE	KRAJ IZVEDBE	OPOMBA
	Priprava sporočil za javnost in druge medijske aktivnosti	AVP	April 2017	po Sloveniji	
	Medijska kampanja s celovitimi medijskimi gradivi ter druge medijske aktivnosti	AVP	April-avgust 2017	Mediji, Gradivo po lokalnih SPV, na IC, šolah, dogodkih	Preventivni spot za TV Preventivni spot za radio Preventivni film za Facebook Izobraževani film na temo Hitrosti Preventivno gradivo (plakat) Vsebinski prispevki v medijih
	Izpitni centri na izpitih za vozniška dovoljenja posebno pozornost namenijo hitrosti	AVP	April-avgust 2017	(Murska Sobota, Ptuj, Maribor, Slovenj Gradec, Celje, Velenje, Trbovlje, Domžale, Krško, Novo mesto, Postojna, Koper, Nova Gorica, Ljubljana, Kranj, Jesenice)	Po uspešno zaključenem praktičnem delu voznškega izpita nove voznike, opozorijo na dejavnike tveganja hitrosti z namenom oblikovanja ustreznih stališč do te problematike.
	Projekt zmanjševanja hitrosti v lokalnih skupnostih	AVP	April-avgust 2017	Izbrane občine	Izbrali bomo dodatne občine, ki bodo na izpostavljenih točkah namestile nove radarske prikazovalnike hitrosti
	Dopis občinskim SPV glede akcije Hitrost in preventivno delo na lokalni ravni, delitev gradiv, uporaba plakatov	AVP, občinski SPV	April-avgust 2017	po Sloveniji	Obvestila v lokalnih medijih, preventivne aktivnosti, sodelovanje na nekaterih preventivnih prireditvah občinskih SPV
	Izvajanje preventivnih dogodkov in osveščanje glede tveganja zaradi hitrosti	AVP, občinski SPV	April – avgust 2017	Po Sloveniji	Uporaba demo naprav, večji preventivni dogodki v večjih mestih, delavnice »Vozimo pametno« za srednješolce

	Obvestilo in poziv vsem šolam voznje, da izvedejo posebno predavanje na temo hitrosti	AVP, Šole voznje	April	Šole voznje	Seznamitev kandidatov za voznike z dejavniki tveganja hitrosti in v skladu z možnostmi organizacija in izvedba brezplačne učne ure predavanja za vse zainteresirane.
	Nadzor hitrosti – sodelovanje v evropsko usklajeni akciji nadzora hitrosti, ki jo koordinira TISPOL (SPEED)	POLICIJA	17. do 23. april	Območje vseh policijskih uprav	Policisti bodo pri rednem delu prioriteto izvajali nadzor hitrosti Policijske uprave bodo v času akcije enkrat izvedle poostren nadzor hitrosti po metodologiji »veriga«
	Maraton nadzora hitrosti	POLICIJA	19. 4. 2017	Območje vseh policijskih uprav	V večini evropskih držav bo omenjenega dne potekal »SPEED Enforcement marathon«. Slovenska policija bo omenjenega dne med 6 in 18 uro intenzivno izvajala nadzor hitrosti. Na dan nadzora bo policija objavila seznam lokacij se bo izvajal nadzor.
	Poostren nadzor hitrosti	POLICIJA	26. junij do 2. julij	Posamezne policijske uprave	Policisti bodo pri rednem delu prioriteto izvajali nadzor hitrosti Policijske uprave bodo v skladu z možnostmi v času akcije enkrat izvedle poostren nadzor hitrosti po metodologiji »veriga«
	Nadzor hitrosti – sodelovanje v evropsko usklajeni akciji nadzora hitrosti, ki jo koordinira TISPOL (SPEED)	POLICIJA	21. do 27. avgust	Območje vseh policijskih uprav	Policisti bodo pri rednem delu prioriteto izvajali nadzor hitrosti Policijske uprave bodo v času akcije enkrat izvedle poostren nadzor hitrosti po metodologiji »veriga«

	Izvedba preventivnih aktivnosti	POLICIJA	Pomlad in poletje 2017	Posamezne policijske uprave	V pomladnem in poletnem času bodo policijske uprave izvajale preventivne aktivnosti (nap. Policijska izkušnja kot nasvet) v katerih bodo med drugim opozarjali na pomen primerne hitrosti v prometu.
	Izvajanje meritev s sistemom za sekcijsko merjenje hitrosti	POLICIJA	Pomlad 2017	Območje trojanskih predorov	V okviru pilotnega projekta sekcijskega merjenja hitrosti bo policija na območju trojanskih predorov izvajala meritve povprečne hitrosti ter v nadaljevanju v sodelovanju z DARS-om pripravila oceno uporabnosti tovrstnih sistemov
	Nadzor hitrosti s samodejnimi merilniki hitrosti	Občinska redarstva	ves čas akcije	lokalne ceste in državne ceste v naselju	nadzor hitrosti
	Usposabljanje predstavnikov občinskih SPV glede problematike hitrosti	AVP, SOS	Junij, avgust 2017	RS	
	Preventivne vsebine na portalih SPIS	DARS	ves čas akcije	Trojane, Kastelec, Lj zahod, Rebernice	
	Obveščanje uporabnikov o problematiki hitrosti	DARS	ves čas akcije	Spletna stran DARS (dars.si) in PIC (direktno uporabnikom in posredno preko medijev), Twitter (@DARS_si), Facebook (Vozimo pametno), APP (DarsPromet)	Povzetek medijskih aktivnosti AVP
	Osveščanje uporabnikov	DARS	2017	Simpoziji, konference, sprejem šolarjev/dijakov v nadzornih centrih	Članki v medijih

Hitrost – počasneje je varneje

	Pilotni projekt sekcijsko merjenje hitrosti	DARS, Policija	2017	Trojane	Pripravljamo zaključke pilotnega projekta, kar bomo medijsko predstavili
	Seznanjanje dijakov o nevarnostih napačnih ravnanj na cesti, preventiva.	Sodelovanje DARS in Društvo Vozim – hodim	Tekom šolskega leta 2017/18	Slovenske srednje šole	Namenjeno dijakom, ki se pripravljajo na pridobitev vozniškega dovoljenja (cca. 2500 mladih)

5. MEDIJSKE AKTIVNOSTI

Osnovno sporočilo akcije Hitrost je:

Ključne ciljne skupine in problemi, ki jih želimo doseči so:

- **moški**
- **povprečne hitrosti znotraj naselij in na državnih cestah (regionalne ceste)**
- **zmanjšanje prekoračitev hitrosti na avtocestah in hitrih cestah v povezavi z varnostno razdaljo vozil**

Javna agencija za varnost prometa bo v sodelovanju s partnerji (Policija, občinska redarstva, DARS in DRSI, šole vožnje...) izvedla naslednje aktivnosti:

- obsežna medijska kampanja s preventivnimi spoti za TV, radio in Facebook
- sporočilo za javnost o preventivni akciji in problematiki hitrosti
- priprava in izvedba izjave ter vsebinskih prispevkov za javnost,
- izvajanje nadzora na državnih in lokalnih cestah
- posredovanje podatkov o ukrepih zainteresirani javnosti,
- strokovna delavnica glede ukrepov za umiranje hitrosti na lokalnih cestah za lokalno strokovno javnost in občinske SPV
- objava zaključnih ugotovitev akcije na internetu.

6. ZAKLJUČEK

Namen preventivne akcije **Hitrost – vozimo pametno** je prispevati k večji varnosti vseh udeležencev v cestnem prometu. Zavedati se moramo, da je ključnega pomena zavedati se pomembnosti umirjanja hitrosti. Omenjeno področje predstavlja namreč tisti segment prometne varnosti, kjer lahko s pravim pristopom bistveno izboljšamo prometno varnost. Zato moramo strmeti k zmanjšanju povprečnih hitrosti, zagotoviti učinkovitejši nadzor nad hitrostjo in izboljševati ter prilagoditi infrastrukturo, kar bo posledično zmanjšalo število udeležencev v prometnih nesrečah s posledicami, ki predstavljajo problem tako iz vidika posameznika kot tudi družbe.

Mag. Igor Velov
direktor AVP